

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega 20, I. nadst. Dopolni naj se pošiljajo neodvisno. — Nepravilna pisma se ne preračunajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Gedin. — Lastnik: Komorščak J. — Tisk: Tiskarna Edinost. — Telefon uredništva in uprave št. 1159. — Naročnina: za celo leto 40 K, pol leta 20 K, tri mesece 10 K — za nedeljsko izdajo za celo leto 8 K, pol leta 4 K.

EDINOST

Porazna številka za Trst in okolice 10 vrn., zunaj 12 vrn. Oglasi trgovcev in obrtnikov mm. po 0. — Poslanice, vabila oglašajo na njih zavodi. — V tekstu lista do 4 vrst 20 K, vsaka vrsta 10 K. — Oglasi po 4 vrn. beseda, a manj pa 50 v. — Sprejema se tudi posredni oglaševanje. — Naročnina in izdajateljstvo: Edinost. Uprava in tisk: v ulici sv. Frančiška Asiškega 20. — Poltisk: št. 1159.

Enotno kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev slovesno proglašeno.

Regent Aleksander proglasil v imenu kralja Petra združenje Srbije z neodvisno državo SHS. — Dr. Korošec zopet v domovini. — Polozai za Jugoslovane zelo ugoden.

Prihod dr. Korošca.

LJUBLJANA, 3. dec. Včeraj se je dr. Korošec zopet vrnil na domača tla v domovino. Tako težko smo ga pričakovali. Kurir Rudolf Glinio je napovedal njegov prihod. Vedeli smo, da pride in čakali smo željno svojega voditelja in prvoobornika.

Včeraj popoldne je telefoniral dr. Korošec iz Podrožice, da se vrača. Vlak je odšel z Jesenic ob 3. uri 50 min. popoldne. Na vseh postajah je ljudstvo najiskrenejše pozdravljalo dr. Korošca. Dr. Korošec se je povsod v prisrčnih besedah zahvaljeval narodu, ki ga je zvesto spremljal v boju za svobodo. Bila je prava triumfalna vožnja. Najboljše dokaz, kako ljudstvo ljubi moža, ki je vse svoje delo posvetil narodu in njegovi svobodi.

Ob 5. uri 40 min. je poseben vlak prispel na južni kolodvor v Ljubljano. Vkljub temu, da ni bilo mogoče več obvestiti širšega občinstva o prihodu dr. Korošca v Ljubljano, se je vest o povratku dr. Korošca raznesla kakor blisk po Ljubljani. Na kolodvoru se je zbrala množica ljudi, ki je vkljub pozni večerni uri čakala na prihod ljubljanskega naroda. Vlak je prispel. Na peronu zadone viharne živio-klici. Iz vestibula je stopil dr. Korošec s šopkom zelenja in cvetja v roki. Med množico je šel vihar navdušenja. Živio klicev ni hotelo biti konca. Dr. Korošec je pozdravil v imenu Narodne vlade SHS v Ljubljani predsednik Josip Pogačnik. Tovariša sta se obšla in poljubila. Nato se je dr. Korošec v avtomobilu odpeljal med živio-klici v dvorec, kjer se je vršila seja Narodne vlade in kjer je dr. Korošec poročal o svojem delovanju v Svici in Franciji. Z dr. Korošcem se je pripeljal tudi dr. Zerjav.

Pašić in drugi člani Jugoslovanskega odbora se vračajo preko Krfa v domovino.

Dr. Korošec o političnem položaju.

Dr. Korošec in dr. Zerjav sta dospela včeraj proti šesti uri popoldne v Ljubljano in sta poročala osebno v seji Narodne vlade o posvetovanjih z zastopniki Jugoslovanskega odbora, s srbskim ministrskim predsednikom Pašićem in srbsko opozicijo v Ženevi in zastopniki entente v Parizu. Glede ustanovitve enotne države SHS se je ugotovilo soglasno naznanje vseh činiteljev, da je treba čimprej organizirati enotno državo celokupnega naroda SHS, zato da nastopamo proti inozemski popolnoma edini.

gospodarskih vprašanj. V novi državi bo v polni meri spoštovana enakopravnost vseh plemen. Dr. Pavelić je odnesel od avdijske naprave vtise ter je izjavil, da je regent popolnoma demokratskega mišljenja in navdušen Jugoslovani. — Napram podpredsedniku Svetozar Pribičeviću je regent povdarjal, da se smatra za člana celokupnega naroda. V novi državi ne bo nobena narodnost imela kake hegemonije nad drugo. Regent je sprejel člana NV dr. Frana Baraca, vseučiliškega profesorja iz Zagreba, dr. Janka Šimraka, glavnega urednika "Narodne politike", poverjenika za železnice Večeslav Wilderja in poverjenika za notranje zadeve v Bosni dr. Josu Sunariča. Napram dr. Šimraku se je regent izjavil, da odobrava program dr. Kreka glede notranje ureditve jugoslovanske države. Poverjenika Wilderja je vprašal, ali opa in na kak način se bodo med nami odpravili vsi spori glede državne oblike. On da odpotuje v Pariz, pa bi si bil pred odhodom rad na lasnem. Srblja ne bo stavila ureditvi države SHS nikakih ovir. Izrazil je svoje zadovoljstvo in veselje nad delom, da so bile srbske čete povsod tako prisrčno sprejete. S priznanjem je govoril o Narodnem Veču, kot avtoriteti za narodno zedinjenje. Občutil je, da bo na svojem povratku iz Pariza obiskal Ljubljano in Zagreb. — Včeraj je bil sorojen v poseben avdijski tajnik Narodnega Veča dr. Albert Kramer. Regent se je razgovarjal o političnih razmerah v Sloveniji. Dr. Kramer je naglašal, da vidi Slovenija svojo rešitev v enotni državi SHS, katera bo zavarovala naše slovensko narodno ozemlje, takoj proti jugu in proti severu.

V daljšem razgovoru je razpravljala prestolonaslednik o raznih vprašanjih, tičejoč se Slovencev in svetovnega položaja sploh. Poslovil se je od dr. Kramerja, zagovarjal ga, da se posebno zanima za slovenski del našega naroda, ki se je skozi stoletja znal obraniti germanskega navala in je stražil tako ves jugoslovanski narod.

NARODNO VEČE PRINCIPU ALEKSANDRU.

Adresa Narodnega Veča.

ZAGREB, 2. dec. Sinoči ob 8. zvečer je bila sprejeta delegacija Narodnega Veča SHS, ki se je mudila v Beogradu, da prevede zedinjenje s kraljevino Srbijo in Crnogoro, od prestolonaslednika in regenta Aleksandra v poseben slavnostni avdijski, kateri so prisostvovali tudi srbski ministri Stojan Protić, Ljuba Jovanović ter vojvoda Mišić. V imenu delegacije je pozdravil prestolonaslednika podpredsednik Narodnega Veča dr. Pavelić in prebral addresso, ki jo je sestavilo Narodno Veče, s katero se definitivno in za vedno proglašajo popolno državno zedinjenje s kraljevino Srbijo in Crnogoro v provizorično državo Slovencev, Hrvatov in Srbov v edinstveno kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev pod vladjo dinastije Karagorgjević. Adresa se glasi:

Vaša kraljeva visokost! Čutimo se srečni, da moremo pozdraviti Vašo kraljevo visokost v imenu Narodnega Veča Slovencev, Hrvatov in Srbov v prestolnici osvojenih Srbije kot vrhovnega poveljnika zmaganosne narodne vojske, ki je v skupnem boju z vojskami močnih zaveznikov ustvarila pogoje za uresničenje ogromnega za narodno zedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki so, prožeti z idejo narodnega edinstva, izvedli na teritoriju bivše avstro-ogrške monarhijske državni preobrat in začasnou ustanovili neodvisno narodno državo.

Opirajoč se na veliko načelo demokracije, ki zahteva, naj vsak narod sam odloča o svoji usodi, so izjavili že v objavi Narodnega Veča z dne 19. oktobra, da želijo in hočejo, da se zedinijo v enotno narodno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki bi obsegala ves sklopljeni etnografski teritorij Jugoslovani. Da se ta mela udeležiti, je sklenilo Narodno Veče v svoji seji dne 24. novembra, da se proglasi zedinjenje države Slovencev, Hrvatov in Srbov s Srbijo in Crnogoro v eno edinstveno državo ter je izbralo svoje odposlanstvo, ki stopa danes pred Vašo kraljevo visokost, da Vam sporoči ta sklep Narodnega Veča uradno in v svečani obliki. Sklep Narodnega Veča je ta, da naj vrši vladarsko oblast na vsem teritoriju sedaj enotne države Slovencev, Hrvatov in Srbov Njegovo Veličanstvo kralj Peter oziroma v njegovem imenu regent Vaša kraljeva visokost. Sporazumno z vladjo Vaše kraljeve visokosti in predstojniki vseh narodnih strank v Srbiji in Crnogori naj se ustvari enotna parlamentarna vlada. Vaša visokost! Želja Narodnega Veča je, da se sestavi provizor. vlada v sporazumu s predstavništvom naroda kraljevine Srbije, in da se določi odgovornost držav. vlade v smislu modernih parlamentarnih načel, katera bi morala ostati zbrana, dokler se ne sestane konstituenta, da pride na ta način principu ustavnosti in parlamentarne odgovornosti vlade do popolnega izraza. Iz istega razloga naj bi ostali v veljavi pod kontrolo državne vlade dosedanj avtonomni administrativni organi, ki pa morajo biti za svoje uradovanje tudi odgovorni predstavništvu. V tem prehodnem času bi bilo po našem mnenju tudi potrebno, da se ustvarijo pogoji za končno organizacijo naše edinstvene države. Naša državna vlada bi imela za to poseben nalog, da pripravi konstituinto in naj bi bila v smislu predloženega predloga Narodnega Veča voljena po načelih splošne, enake, direktne, talne in proporcionalne volilne pravice, ki naj bi se sestala najpozneje šest mesecev po sklenitvi miru.

Naj živi Njegovo Veličanstvo kralj Peter, naj živi Vaša kraljeva visokost, naj živi ves naš zedinjeni srbsko-hrvatsko-slovenski narod, naj živi svobodna zedinjena Jugoslavija!

Odgovor regenta Aleksandra.

Na to addresso je podal regent Aleksander naslednji odgovor:

Gospodje odposlanci! Vaš prihod v ime Narodnega Veča SHS, dostojnega predstavništva široke naše narodne misli in Vaše poročilo o njegovem zgodovinskem sklepu z dne 24. novembra, s katerim se proglašajo narodno edinstvo celoga naroda in vse naše mile mučene slavne domovine, me je napolnilo z veseljem. Priznavajoč to poročilo sem prepričan, da s tem činom izpolnjujem svojo vladarsko dolžnost, ker s tem dovodimo končno delo do tega, kar so sklenili bratje naše krvi vseh treh imen z ene strani Donave, Save in Drine, kar je bilo pripravljeno še za deda kneza Aleksandra I. blagoga spomina in bivšega kneza Mihaila, kar odgovarja željam in pogledom močnega naroda. V imenu Njegovega Veličanstva kralja Petra I. proglašam zedinjenje Srbije z deželami neodvisne države SHS v enotno kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. To redko in historično dejanje naj bo najboljša plača za delovanje Vaše in vseh Vaših tovarišev, ki so s smelim preobratom vrgli raz sebe tuji jarem. To današnje delo bo najlepši venec na slavni grobovih mnogih častnikov in vojakov, padlih za svobodo, najlepša veja na grobovih njihovih srečnih vojni tovarišev, ki so doživeli, da izvoljujejo zmago nad vsemi sovražniki z veliko in plemenito pomočjo naših močnih zaveznikov. Vsi so se trudili in žrtvovali, a vi ste dočakali zmago. Vsi so prihiti k Vam in Vi ste bili sprejeti, kakor sprejme brat brata. Hvala Vam na takem sprejemu v imenu moje vojske. Hvala Vam na potetu, s katerim izkazuje zaupanje kraljevini Srbiji in njenemu narodu, mojemu vzvišenemu očetu Nj. Veličanstvu Petru I. in meni. Morem zagotoviti Vas in Narodno Veče, od katerega ste pooblašeni, morem zagotoviti vse Vaše in vse moje brate Slovence, Hrvate in Srbe, katerih voljo in misel predstavljate, da hočem jaz in moja vlada z vsem, kar predstavlja Srbija in njen narod, vedno in povsod delovati samo z globoko, neomajno ljubeznijo bratskega srca nasproti vsem interesom, nasproti vsem svetinjam, ki so mile duši onih, v katerih imenu ste došli k meni.

V smislu vseh želja in ozirov, katere ste mi blagovolili razložiti in s katerimi se jaz in moja vlada popolnoma strinjamo, bo vlada takoj ukrenila, da se čimprej uresniči vse ono, kar ste želeli glede začasnih in prehodnih dobe do sestanka in kraja delovanja velike ustavodajne skupščine.

Jaz hočem biti kralj samo svobodnim državljanom države Slovencev, Hrvatov in Srbov, ostali hočem vedno zvest vsem uslovnim, parlamentarnim in široko demokratskim načelom, zasnovanim na splošni volilni pravici. Radi tega bom prošil Vašega sodelovanja pri poslih vlade, ki bo predstavljala vso zedinjeno očetnajo in bo ta vlada v stalni zvezi najprej z Vami, potem z Narodnim zastopstvom, s katerim bo delovala in mu bo odgovorna.

V tem in tudi v vsem drugem, bratje, upam, da bo naš narod za vedno ostal složen in močan, da bo v novi življenje šel vedrega in ponosnega četa, vreden sreče, ki ga čaka. Zato Vas, gospodje delegati, prosim, da mole vladarsko izjavo in pozdrav ponesece svojim milim.

Delegati N. V. pri regentu Aleksandru.

LJUBLJANA, 30. nov. Zagreb, 29. nov. Iz Beograda poročajo preko Zemuna: Danes ob 10 dopoldne so se v tukašnji mestni hiši začela pogajanja med odposlanci Narodnega Veča v Zagrebu in zastopniki vlad ter parlamentov kraljevine Srbije ter Črne gore. Pogajanja zadevajo nadaljnje ukrepe, potrebne vsled proglašitve zedinjenja vseh jugoslovanskih ozemelj v eno edinstveno državo. Predvsem je potrebno sporazumljenje glede vpostavitve skupne vlade enotnih določil za prehodno dobo. Odposlanci Narodnega Veča imajo v tem pogledu neomejeno pooblastilo in morejo skleniti dogovore, obvezne za vse ozemlje. Sklenjene določbe obdrža moč samo za dobo do dne, ko se sestane ustavotvorna skupščina iz vseh jugoslovanskih ozemelj in stori končno veljavo ustavo. — Večina odposlancev je v Beograd preko Zemuna dospelo že včeraj popoldne. Ko so se odposlanci vozili po Hrvatski in Slavoniji, jim je narod povsod prirejal srčne ovacije. Posebno iskren in lep je bil prejem v Zemunu in v Beogradu. V obeh mestih jih je pričakovala množica ljudi in so k sprejemu došle vojaške in civilne oblasti. V Beogradu so jih pozdravili zastopniki srbske kraljeve vlade in županov namestnik. Beograd je slovesno okrašen. Na hiši, ki v njej biva regent Aleksander, planola poleg srbske tudi hrvatska in slovenska trobojnica.

ZAGREB, 1. dec. Iz Beograda se poroča: V petek popoldne in včeraj dopoldne so se nadaljevale seje NV o aktualnih vprašanjih s srbskimi zastopniki. Za ta pogajanja se je izvolil ožji odbor treh članov in sicer sta bila izvoljena oba predsednika NV Svetozar Pribičević in dr. Pavelić ter dr. Smolaka. Seje se vrše v prostorih mestne občine, ki je dala na razpolago vse potrebno. Regent Aleksander je sprejel v posebnih avdijskih vse odlične člane delegacije. S podpredsednikom dr. Pavelićem je razpravljala celo uro o vseh važnih političnih in

bratom šrom naše svobodne in zedinjene Jugoslavije. Živel narod slovenski, hrvaški, srbski! Naj bude za vse čase srečno in slavno naše kraljestvo Slovencev, Hrvatov in Srbov!

Med govorom regenta Aleksandra se je pred poslopjem zbrala velika množica ljudi, ki je delegatom prirejala prisrčne manifestacije. Občinstvo je navdušeno klicalo »Živela Jugoslavija!«. Značilno je, da je regent Aleksander sam rešil vprašanje imena nove države, katero je izrecno nazval Jugoslavijo.

Skupno ministristvo.

BELGRAD, 2. dec. Danes se sestavlja skupno ministristvo države SHS. Med kandidati se imenujejo tudi imena Pašić, Trumbić in dr. Korošec. Definitivnega še ni ničesar sklenjenega.

Novi srbski kabinet bo obsegal vso Jugoslavijo.

BELGRAD, 2. dec. Dočim se vrne Pašić v Belgrad, bo svoje ministristvo rekonstruiral v toliko, da bo vanj sprejel zastopnike vseh Jugoslovancev. Delokrog tega kabineta bo obsegal vso Jugoslavijo.

BELGRAD, 1. dec. Srbski poslanik iz Pariza javlja: Na mojo intervencijo v zadevi pritožb države SHS zaradi oviranja jugoslovanskega parobrodnege prometa sem dobil odgovor, da je za rešitev tega vprašanja kompetenten zavezniški admiralni komisariat v Pulju. Ta komisariat bo odločeval v zadevi vseh pritožb in prošni. Do njega naj se obračajo vsi lastniki jugoslovanskih brodov.

Za slovesen sprejem dr. Trumbića in dr. Korošca.

ZAGREB, 1. dec. Občinski svet je sklenil, da bo slovesno sprejel dr. Trumbića in dr. Korošca, kadar se vrne iz Švice.

Za zedinjenje!

SPLIT, 1. dec. Dalmatinska Narodna vlada je poslala srbski vladi v Belgradu naslednjo brzojavko: Francoske in ameriške komisije na naši obali vprašujejo, ali je že izvedeno zedinjenje kraljevine Srbije in jugoslovanskega ozemlja bivše Avstro-Ogrske. Zavezniški častniki povdarjajo nujno potrebo, da se to vprašanje že enkrat definitivno uredi. Narodna vlada dalmatinska zaklinja zato v imenu vsega dalmatinskega prebivalstva vse kompetentne faktorje, naj brez ozira na postranska vprašanja proglase formalno zedinjenje vseh SHS od Jadrana do Vardara v enotno državo ter da takoj postavijo enotno reprezentanco in vodstvo.

Fotožal na Štajerskem.

MARIBOR, 1. dec. zvečer. Vlaki vozijo do Spillfelda. Danes popoldne so odšli iz Maribora železniški uradniki in uslužbeni v Spillfeld, da omogočijo promet med Spillfeldom in Radgono. Železniški promet med Spillfeldom in Bruckom na Muri počiva, ker stavkajo nati proti vsi železničarji. Severno od Brucka je promet normalen. Po koroški progi je bil poslan poseben vlak z nalogo, da rekonosira položaj. Nadejati se je, da bo jutri, v ponedeljek, promet vzpostavljen. Slovenski železniški uslužbeni, ki se prvotno seveda zapeljevali, tudi stavkali, so se že vrnili na delo. Delavnice prično z delom jutri, v ponedeljek, kljub hujskanju z gotove strani. Kolodvor je zastražen, v bližini ne sme nihče, ki ni tu zaposlen. Stavkajoči imajo danes zvečer shod. Gotovi nemški krog, ki so izzvali to stavko, so silno poparjeni, ker se jim načrti niso posrečili, nemško občinstvo pa je naravnost ogorčeno, zlasti ker se je izvedelo, da je promet severno od Brucka docela normalen.

SOSTANJ, 1. dec. Slovenci so prevzeli občinske posle v svoje roke. Vsi nemški napisi so izginili.

PTUJ, 1. dec. Posle mestnega magistrata je, včeraj prevzel dr. Jurtela, posle okrajnega zastopa pa M. Brenčič. Ptuj ima že slovenske ulične napise.

Krvav boj za Velikovec.

VELIKOVEC, 2. dec. Nadporočnik Malica, poveljnik slovenskih čet v Velikovec poroča: Včeraj, dne 1. decembra ob 3 popoldne je prišel v Velikovec nemški podpolkovnik Verstandig z oboroženo četo kot parlamentar in je zahteval od mene, da zapustim s četo takoj mesto. Odgovoril sem mu, da bomo, če treba, mesto branili do zadnjega človeka. Nato se je podpolkovnik odpe-

ljal. Kmalu nato so primarširale proti tri nemške kolone čez 400 mož s 7 koraškimi to... širokimi puškami in z dvema oklopnima avtomobiloma. S 100 možmi sem zasedel rob mesta. Nemci so v rolni vrsti obkolili mesto. Podpolkovnik Verstandig se je zopet pripeljal in ponovno zahteval, da mesto zapustim. Dobil je odgovor, kakor prej. Nemci so streljali s puškami in strojnimi. V boju, ki se je razvil, je padlo čez 10 nemških vojakov in več je bilo ranjenih. Zajeli smo 4 voze in 1 strojno puško. Pri pogajanjih med bojem je nemški podpolkovnik predlagal, da mi sicer smemo ostati v mestu, da bo na poleg nas zasedla mesto tudi ena nemška stotinja. Ko je videl disciplino in korajžo naših vojakov, je teletično vprašal v Celovec, kaj naj stori. Dobil je ukaz, da naj se umakne. Povelja za umik pa ni mogel takoj izvršiti, ker je bila nemška rotna vrsta preveč razkropljena v okolici mesta. Streljalo se je še pozno v noči. Danes je mirno. Na naši strani nimamo nobene izgube. Proglasili smo mirni preki sed, ker so civilisti streljali na nas. Pri nas je tudi oddelček Srbov, ki šteje 40 mož. Povelje mu nadporočnik Mitrovič. Mi ga pošljemo v Celovec, da protestira pri nemški Schützwehr, ker so Nemci streljali navzlic temu, da je prihajal parlamentar z belo zastavo.

Ptujski mestni zastop razpuščen.

PTUJ, 2. dec. Danes ob 2 popoldne je pred zbranimi zastopniki mestnega urada ptujskega v imenu Narodne vlade SHS vodja okrajnega glavarstva v Ptuj dr. O. Pirkmajer razpustil mestni zastop ptujski ter imenoval za gerenta odvetnika dr. Jurtela. V imenu mestnega zastopa je župan Stendte protestiral proti temu odloku in prečital protest, v katerem izjavlja, da se vda le sili. Nato je zastopnik Narodne vlade, vodja okrajnega glavarstva izjavil, da ima nalog, eventuelno tudi s silo udeležiti vladne ukrepe. Po tej izjavi je župan Stendte prečital posla gerentu dr. Jurteli.

PTUJ, 2. dec. V Ptuj gori vojaško oskrbovališče.

Nemške čete pri Velikovec.

PLIBERK, 2. dec. Nemške čete, ki so nam hotele iztrgati Velikovec, so se umaknile čez Grabstajn za Krko, kjer se zakopavajo.

Nemške nasilnosti v Ziljski dolini.

BELJAK, 2. dec. Nemcem in nemčurjem v Ziljski dolini je let rasti greben. Dočim so bili prej docela mirni, divjajo in razsajajo sedaj in napadajo dejansko slovensko propagando. Poročniku Felaherju so pretili, da ako se ne izjavijo, da hočejo ostati pod »Deutsch-Oesterreich«. Pred nekaj dnevi so hoteli Slovenci prirediti shod v Štebnu (Sv. Stefan) v Ziljski dolini, občini, ki je popolnoma v slovenskih rokah. Prihodnost je neki nemški narednik s 6 možmi in s silo preprečil shod, ki so ga sklicali živinozdravnik Ravter, poročnika Malič in Felaher in več drugih Slovencev. Župana Urbanca so zaprli v svinjak. K »poniku Pelnaržu so vdrli in mu zagrozili, da ga bodo dejansko napadli, ako bi podpiral slovensko propagando. Poročniku Felaherju so pretili, da mu zažgo hišo, ako se bo še nadalje zavzemal za slovensko stvar, na Ravtarja in Maliča so celo streljali. To so nevezdržljive razmere in treba je nujne pomoči, ker je slovensko prebivalstvo vsled nemških nasilnosti že docela zbegano.

Vojni ujetniki na Ruskem.

DUNAJ, 1. dec. Avstro-ogrskih ujetnikov je na Ruskem še okrog 800.000. Ti ujetniki trpe pomanjkanje, zlasti z živežem in trpe mnogo vsled mraza.

Iz Jugoslavije.

Iz seje Narodne vlade SHS z dne 28. novembra 1918. Državni urad za zunanje zadeve na Dunaju se pritožuje pri Narodni vladi v Ljubljani in Narodnem Veču v Zagrebu, ker so jugoslovanske čete vkorakale v Spillfeld in Radgono. Odgovori se v Zagreb in na Dunaj, da spada Spillfeld in Radgono v ozemlje SHS in da je bilo to cel jugoslovansko vojaštvo upravičeno, imenovano kralja zasedli. — Mala letila se v ozemlju Narodne vlade SHS odpravljajo. — Mnogi uradniki, ki so slučajno kot rezervni častniki, se še niso vrnili v svoje civilne službe, dasi bi bili nujno potrebni. Proti uradnikom, ki na poziv poverjenikov ne vsilijo dne 1. decembra 1918, v svojo prejšnjo civilno službo, se bo postopalo tako, kot da so se prostovoljno odpovedali civilni državni službi. — Z Nemško Avstrijo se sklene pogodba, da Narodna vlada ne ovira transitega prevoza blaga, ki je nakupljeno na Ogrskem ali Hrvaškem za Nemško Avstrijo ali ki pride po progi Ljutomer-Spillfeld, proti najstrožji recibrociteti, obstoječi v tem, da Nemška Avstrija ne ovira prevoza blaga, ki prihaja v naše ozemlje iz čehoslovaške, poljske ali ukrajske države. — V rudnikih primanjkuje jamskega lesa, v papirnicah pa celuloznega, dasi se na-

haja v našem ozemlju dovolj takega lesa posekanega. Ta les se, ako potrebno, zaseže. — Začasno vodstvo novoustanovljenega posredovalnega urada za begunce se bo veri okrajnemu glavarju dr. Viljemu Baldcu, ki ukrepa tudi vse potrebno glede nastanitve beguncev, ki se vračajo v prihodnjih dneh iz Nemške Avstrije. — Razdeljevaljavo se vse ometljive nemškega in prazniškega počitka v obrtnem obratovanju, odredene v teku vojne. — Vsi tozadevni zakoni in naredbe iz predvojnega obdobja stopijo zopet v veljavo. — Glede vzdrževalnih, ki so zadle pred 1. novembrom in se imajo izplačati za nazaj, se sklene, da se izplačajo v istih slučajih, kakor drugo vzdrževalnice, to se pravi, če potrdita župnik in župab, da obstoja resnična potreba. — Ženskam, ki so bile v vojaški službi, se ima izplačati plača za mesec december. 10. decembra je vsem, ki niso nadalje neobhodno potrebne, odpovedati službo z 31. decembrom.

Prostovoljni narodni davci. Prostovoljni narodni davci se zbira pri vseh davčnih uradih na slovenskem ozemlju in pa pri finančni deželni blagajni v Ljubljani. Občinstvo, uradi, korporacije itd. se prosijo, naj lozadevna darila, oziroma zbirke odvedo proti prejemnim potrdilom v roke imenovanih blagajen. Srečno se vrednote vsake vrste (novci in bankovci vseh valut in vrednostni predmeti). Zeleni je, da se ob enem z darom odda popis darovanih vrednot. — Finančno deželno ravnateljstvo v Ljubljani.

PODLISTEK.

—ci:

Razgovor za kulisami.

...še nar sklenih besed in figure na odru obstanejo kakor okameneli, odnekod zapoje nenadoma zvonec, izpod visokega stropa se razlije čez pestroglavo množico žarka svetloba električnih luči in zagrinjajo šine bliskoma preko odra —

En hip le še vse tiho, potem na zgrmi odposodi gro-movit aplavz, da se preplušeno stresem in pogledam naokoli...

Aha... prvo delanje je končano!

Potem se zeleni prepor zopet r zkolje in tam izza ozadja se pokažejo isti ljudje, a zdaj so vsi resni in dostojanstveni, drže se za roke in se priklanjajo z rahlim nasmeškom na licih vzhodnemu občinstvu... a potem je zopet vsega konec!

Svet balke in sani, ki so ga bilo pričarale pred me še pred minutami nevidne roke, je izginil nekam v kri-čečo luč razsvetljene gledališke dvorane in na njegovo mesto je stopilo drugo življenje. Pogledam okrog in okrog... Sami pust, vsakdanji obrazi, ki strnijo vame z brezbržnim, vođenim pogledi: na moje stee vdarijo mrzle, dolgočasne besede in ne vem kako, da se mi je naenkrat zahotelo po onem drugem, lepšem svetu. Rad za hipček dihaj zrak, ki veje iz tistih krajev, kjer se

rodé taki čudeži, ki so se godili poprej za onim le temnim zastorom. Ona le mala vrata v kotu vodijo gotovo tja...

Zelja, morda nekoliko čudna in nerazvozliva, je tako velika, da se je ne morem ubraniti. Vstane, pogledam skrbno naokoli in — čez par hipov sem že — za odrom.

Zarežen čisto nedolžen obraz, kajti nepovabilen sem in ovrvhu vsega opravilam tam zunaj na »onem« svetu, poleg raznih drugih nerodnosti, se posle — gledališkega kritika. Skesan in tedaj še v nagel izprašam svojo vest in se pomirjam približam skupini ljudi, ki veselo kramljajo nekje tamle sredi polteme v kotu. Oledalski igralci so! Hotel sem prisluškovati, pa me precej opazijo!

«O tukaj ste, lilihihi...» se zasmeje med njimi mala brunetka in mi ponudi drobno ročico. »Pravzaprav bi morala biti luča na vas, vi siha božja, ker ste me zadnjič nekoliko preveč zlasali, lilihihi... pa vam ne zamirim, saj ste imeli prav!« dodá takoj nekoliko resnirano.

«Gospodična, storil sem to z dobrim namenom, verjemite mi...» Človeka moraš včasih opomniti, da najde tisto pot, ki vodi navzgor... mislim namreč k popolnosti in no tej...»

«Ihpenimo mi vsi...» me prestreže prvi ljubimec in zagrli nekam nervozno z dolgimi rokami.

«Da» pritrdim in se obrnem k njemu. «Doha učenja je težka in polna bridkosti. A tudi veselja nam daje obilo.

Poglejte! Nocoj ste imeli na odru nekaj tako srečnih momentov, da bi vas hotel vsikdar imeti takera; pri vsakem prizoru, da se celo pri sleherni besedi in potem...

...že vem, že vem, kaj mislite reči: potem bomo se velik umetnik, kaj ne? mi odvije od in potleja svo-lega črnilskega kolego. Ta pa samla molče priklina z glavjo in se zadovoljno smehlja. Je namreč karakterni igralce, ki ne ljubi boze.

Kar se tica razmerja med kritiko in občinstvom, nadaljeim v začetku načeti tema, svas zagotavljam, da stojim na stališču, da je treba publici vzgajati: to se pravi: navajati jo moramo, da vidi, kaj je dobrega na igralci; da skuša zapostavi tudi najmanjšo bodurnost v njegovem podajanju in tako čutili njegovo delo po zaslugi. V tem mora biti gledališka kritika pozitivna.

Potem bi nas pa morali samti hvaliti, kar bi spet ne bilo prav... meni odkrito prva igralka.

Pozitivnost je za občinstvo, poljšnini takoj. Kar je negativnega v kritiki pa je namenjeno igralcu same-mu. Služi naj v toliko, da bo znal vsakdo izmed vas prav ceniti svoje delo in zmoglosti ter zidati na že do-zidanem naprej. Kaiti...

...v učenju in delu je pot k popolnosti. Nas izhe-nadi v tem hipu glas iz ozkega koridora. Ozreimo se vsi tja in na mali vrtilki, ki vodijo v garderobo, se pojavl karakteristična glava gledališkega ravnatelja.

Njegovo čelo je visoko, obraz nekoliko podolgovat.

bodočnost je pri tem resnično upravičen; in kdor ljubi svoj narod, ta ne more molče prejeti tega vprašanja.

Toda njegova rešitev ne sme biti rezultat golega navdušenja, temveč treznega premisleka. Kajti samo v tem slučaju smemo računati na stvarno vrednost združenja, kadar bo združenje res solidno in se bo izvršilo v naših srečih, ne pa samo v formalnostih, ki katerim nas morda sili današnja moda.

V ta namen se moramo vprašati predvsem: ali so temeljna načela Sokolov in Orlov združljiva?

Vzgojo naroda vidimo kot cilj obeh organizacij. V tem se torej strinjamo. V kakšnem zmislu pa naj se vrši ta vzgoja?

Sokolstvo stoji tu na stališču, katero mu je dal Tyrš: pozna samo narodno pripadnost, ne pozna niti slojev, niti stanov niti kaknega posebnega svetovnega naziranja. To zadnje je razumeti tako, da Sokol spoštuje člane naroda z vsakim naziranjem, ki ni narodu na škodo, sam kot organizacija pa se ne postavlja na posebno stališče, ker pozna samo koristi naroda in boče v svojem krogu ves narod; torej ne more v teh vprašanih zastopati kaknega stališča, s katerim brezdvomno del naroda ne bi soglašal. Pripadnost k gotovemu svetovnemu naziranju je zadeva, ki naj se reši zunaj Sokola. Tu gre torej za nadstrankarsko delovanje in, če se je v tem oziru kedaj v Sokolu storilo kaj nasprotnega, je bila to napaka, ki se ne more strinjati z njegovimi temeljnimi načeli.

Orel je bil ustanovljen in je tudi stal vedno na stališču katoliškega svetovnega naziranja. To je že ekskluzivno stališče nasproti onim, ki se s tem ne strinjajo. En del naroda je brezdvomno od orlovskega dela izključen.

V tej temeljni točki se Sokol in Orel ne strinjata.

Sedaj se vprašamo še enkrat, kakšen namen naj ima združenje Sokolov in Orlov? Kakor izprevidim iz zgoraj navedenega članka v "Slovenecu", ima pisec v mislih samo skupno javno nastopanje. Ali pa je to dosti? Ali ima narod od tega res kaj koristi, če smo mi prijatelji na cesti? Ali bi pomenjalo to narodno konsolidacijo, če se na cesti skupaj pokažemo in obenem nimamo toliko bratskega čustva, da bi mogli delati doma pod eno streho? Ali se ne varajo samega sebe in si nadevamo samo lepo zunanjo obliko, če to predlagamo? Kje pa je tisto srce, ki hoče celokupnosti naroda dobro?

S stališča ljudi, ki ljubijo naš narod in mu hočejo dobro, mora biti namen vsakega združenja ta, da dosežemo bratsko, skupno in enotno delovanje; združenje mora biti torej popolno in ne samo navidezno. Ustvariti narod discipliniran in vsled svojih enotnih stremiljenj odreden, to mora biti naš ideal. In da tega dosežemo, se moramo ogibati vsakega cepčenja svojih moči, tudi če je to cepčenje navidezno malenkostno.

To moramo zavzemati tudi Sokoli in Orli. In če smo toliko dozoreli, da imamo pred očmi samo in edino korist naroda in nas pri tem ne zaloti nobena slaba misel, če se otresemo tudi vsake osebnosti, tega največjega strupa, ki razjeda naše društveno življenje, potem bomo to tudi izvedli.

Če hočemo osredotočiti vse narodne sile v njegovo korist, velja vže naprej samo tisto načelo, po katerem ne smemo biti izključujoči napram nikomur, ki čuti narodno. To zastopa Sokol po svojem bistvu, ki ga ne more izpreminjati, če hoče ostati Tyršev Sokol. Odpasti pa mora predsodek, ki ga zastopa pisec članka v "Slovenecu", rekod: »Ne vse, ker to ne gre, kajti noben pristaš ne bo zapustil svojih idej na ljubo svojemu nasprotniku in zavzel njegovo politično in svetovno naziranje.« Saj ideje imamo enake, nasprotnikov ni, politično in svetovno naziranje pa vendar mora biti svobodno, in če prihaja iz prepričanja, tudi spoštovanja vredno.

Po povedanem so načela za združitev Sokolov in Orlov popolnoma jasna. Če čutimo enako, kakor nosimo enako obliko in imamo za dosego svojih ciljev enako sredstvo, potem ni daleč, da bomo tudi ena družina z enim, svojim prvotnim imenom, kajti, da ponavljam: tu ne gre za kakšno politično kompromisno — temveč za resno združenje naših sil v korist našemu narodu. Če to spoznamo in se tega držimo, potem bo tudi praktična izvršitev združenja obeh organizacij mogoča brez bolesi in ponos ne more biti prizadet niti na eni, niti na drugi strani. Ako pa nismo zmožni izvršiti nekaj popolnega, potem je brezpredmetno razpravljati o delnem združevanju, ki ravno pri teh dveh organizacijah ne more prinesiti prave enotnosti, dokler so difference v temeljnih načelih.

Tudi največje navdušenje in najlepše besede, ki niso zmogče, da bi se pretvorile v resna dejanja, nam ne morejo koristiti. Samo dejanja, nesebična in navdahnjena s pravo ljubeznijo do svojega naroda, nam morejo pomagati. In v tem zmislu si podajmo roke kot Sokoli-ljunači!

so talentirani in zelo pridni. Ima sicer ta ali oni nekoliko preveč one samozavesti, ki ne izvira samo iz vere v samega sebe, v svojo nadarjenost, v silo svojega vstvarjanja, temveč iz napačnega prepričanja, da pot do popolnosti ni ravno težka; a to je splošni greh mladosti, ki se ga vsak prej ali slej zavé. Napredujejo pa vsi brez izjeme. Eden bolj, drugi manj. Napredek posameznika je pač odvisen od tega, ali smatra svoj igralski poklic resnim, ali mu je vse to igranje res samo igra.

Priznam nam molče in on nadaljuje nemoteno: »Seveda gre vsa stvar počasi naprej, a temu so krive razmere. Da bi imel le nekaj starejših, bolj izkušenih moči, pa bi hotel z njimi uprizarjati večje, težnješe stvari! In veste, od tega bi imeli neizmerno dobiček v prvi vrsti naše mlade moči. Igralec mora namreč mnogo videti, primerjati in študirati, da lahko končno izbere to, kar je pravo. V tem ravno tiči vsa skrivnost njegovega razvoja. Ki pa ostane seveda vedno individualen, ker se to ne dá prenesti od človeka na človeka. In tudi za publiko bi bila zelo koristna ta moja misel. Gledališče naj je ne samo zabava, ampak v prvi vrsti jo mora vzgajati, dvigniti na višjo kulturno stopnjo, a to se more zgoditi le z dobro dramo.

»Priznam, gospod ravnatelj! Pri nas se v tem pogledu ne stori mnogo. Smo pač rajše politiki in trgovci...« dostavi mi smejč se.

A on me samo pogleda in meni s poudarkom: »Bodočnost naša ne leži morda samo v politiki zrelosti naroda ali pa v njegovem gospodarskem blagostanju, am-

iz nekdanje nemške države. Švicarski listi trde, da kandidirajo nemški demokratični krogi bivšega kanclerja princa Maksa Badenskega za prvega predsednika nove nemške republike. — Takozvana Spartakova skupina, ki zahteva v Nemčiji, da naj vladajo delavski in vojaški sveti, ki so uprizarili revolucijo in nasprotujejo celo narodni skupščini, obdolžujejo državnega kanclerja Eberta, da je Wilsonu svetoval, naj dobi Nemčija živila le, ako se bo ohranil red. Očitajo mu, da je s svojo vlado izdal nemsko ljudstvo in ga izročil smrtnemu sovražniku mednarodnega proletariata, kapitalizmu, in da je večji zločinec, kakor so bili Hohenzollerni. — V Berlinu vlada Liebknecht, ki razpolaga s 60 do 100 tisoč oboroženimi pristaji; policija in deloma tudi vojski so v Berlinu brez orožja. Vsled terorja, ki ga izvajajo berlinski bolševiki, je vedno močnejši glas po razdelitvi Nemčije v več republik. Na državni konferenci v Berlinu so zastopniki Brunšvika zahtevali revolucijsko sodišče, ki naj obsodi vso zločinsko tolpo, predvsem oba Hohenzollernca, očeta in sina. Scheidemanna in Eberta naj se nemško ljudstvo z železno pestjo otrese.

Aprovizorijske stvari.

Nova prodajalnica kruha.

Danes se otvori v ul. Mude vecchia št. 1 nova prodajalnica kruha na izkaznice za potnike in za začasnno bivanje v Trstu.

GOVEDINA:

Danes, v četrtek, in jutri, petek, se bo prodajala zmrazjena govedina po enotni cenil K 12 — za kg proti preščenjenju št. 19 izkaznice za nakup mesa in masla (razporedek »salumeria«). Na vsak odmerak se dob: 1/2 kg mesa, ki se bo dobivalo v naslednjih mesnicah: Zvetan, Vrdela Spod. 508, Penso, Giulia 7, Loy, Barile 41, Concilla, B. Cellini 1, Predonzani, Campanile 15, Cirilli, Poste 6, Rochelli, P. Piccola 2, Marsé, Farneto 8, Pinter, Farneto 9, Pangoni, Giulia 18, Alles, Media 10, Veronese, Largo Santorio 3, Cristiani, Poste 16, Rochelli, Nuova 51, Carniel, Istituto 22, Kerluga, Donadoni 6, Benedettich, Piccardi 28, Fontanot, Gatter 32, Zor-zetti, Beccherie 8, Ciriletti, S. Giacomo, Vosak, Cavana 10, Castro, F. Veneziani 19, Rodella, Giulia 1, Vattovatz, Giulia 17, Rodella, Beccherie 11, Vattovatz, Gustinelli 5, Stanislawsky, Campanile 17, Dapretto, S. Francesco 28, Spetich, Settefontane 2, Tramatin, Istria, Maluan, Parini 15, Stabile, S. Michele 5, Raptotez, Giulia 70, Marussich, Rocol-Settefontane 248, Tellini, Rossetti 33, Scarlavai, Giulia 56, Dapretto, Bocancello 6, Ritossa, P. 13, Mistei, Lazzaretto v. 41, Visnini, Cavana 22, Zafutta, Farneto 38, Borzer, Tigor 19, Jenco, Istituto 4, Raimondi, Madonnina 31, Dean, Sv. Ivan-Vrdela 630.

pak tudi v njegovih — kulturi.

»Sveta resnica, ki jo je treba danzadnem povdarjati, pritrđim in se spominim pri tem vseh naših ljudi, ki bi bili lahko storili kaj več za naše gledališče a so v svili in zlatu pozabili na dolžnosti do svojega naroda.

»Vidite, dostavi ravnatelj nekam otožno: »Vodstvo gledališča se je že ponovno obrnilo na javnost s prošnjo za pomoč a odziva ni bilo — nič. Le pogledite si naše kulis, naš inventar, naše rekvizite in tako dalje. Igrati hočeš, pa ti zmanjka zdaj tega, zdaj onega. In kakor veste, cenimo sliko še bolj, če je zajeta v lep, dostojen okvir.«

Moral sem mu zopet pritrđiti in v moje veliko začudenje je ravnatelj nadaljeval: »Oni dan, glajte, se mi je pripetilo sledeče: Slo je za opremo odra in hotel sem seveda, kajti more delovanje je izpostavljeno javni kritiki, da je okvir kolikor mogoče primeren, ali vsaj dostojen. In veste, kaj se mi je reklo? Ne zahtevajmo preveč od našega odra! — Ali je to preveč, če hočemo nuditi občinstvu toliko, kolikor nam je ob danih razmerah in ob intenzivnem delu vseh sodelujočih sploh mogoče dati? Glejte, meni se hoče dela, resnega dela in kaj se vam ne zdi karakteristično za gledališko delo prejšnjih let, da se je zadnji neki član mojega občinstva hudoval na me radi premnogih vaj in zahteval zase pravico delavca, ki mu tudi ni treba garati ves dan, temveč le gotovo število ur? Ali je igralec sploh kdaj preveč vaj? Saj ni vendar igravec gotov s svojim u-stvarjanjem nikdar, najsi je igral ulogo že stokrat!«

MIROSLAV AMBROŽIČ:

Bratom Orlom in Sokolom v premislek.

Vsled nedostatkov poštinih razmer v zadnjih časih, mi je prišel šele danes v roke »Slovenec« od 30. oktobra 1918, ki priložuje članek z zgornjim naslovom. Ne vem, ali se je v tem oziru že kaj več napisalo, ali ne, toda v vsakem slučaju se mi zdi umestno, da povem k temu poglavju svoje mnenje.

Gre za združitev Orlov in Sokolov, dveh telovadnih organizacij, ki jih imamo na Slovenskem. Sokoli so prišli k nam s Češkega, kjer jih je rodila narodna ljubezen Tyrseva; Orli so prišli tudi od tam, nastali so vsled političnih difference v češkem narodu, iz istih difference so se rodili na Slovenskem. Sedaj so prišli vsaj navidezno časi intenzivnejšega narodnega dela ter spoznanja, da nas ednost krepi in da je za nas dobro, če svojih sil ne t. i. tamo v medsebojnem boju, temveč da delujemo z združenimi močmi za dobrobit naše celokupnosti. Ti časi so se pojavili vsled občutnosti bitja, ki je udarjal zadnje čase težje po naših hrbtih, kakor poprej; voda, ki nam je tekla v grlo, nas je začela dramiti — nas vseh želela mora biti, da bi naš tudi zdrnila, kajti prenehanje udarcev v prav zadnjem času nas lahko zopet uspava, brez nevarnosti še dolgo ne bomo.

Da pa se prav razumemo: Preobrat v tem oziru se je izvršil le v toliko, kolikor je to zahtevala skupnost našega nastopanja na zunaj, kolikor zadeva to brambo naših skupnih narodnih interesov na zunaj. Naše notranje življenje neposredno še ni doživelo nobenega izdatnega preobrata — zaenkrat tudi še ne kaže, da bi se to zgodilo; čut bratstva je pri nas še zelo nerazvit. Morda bo treba še novih blecev, da se razvije tudi ta toliko, da bomo dobili dovoljno mero samozatajevanja in samo-discipline za izvršitev notranje evolucije, ki naj šele bo zanesljiva podlaga za krepak in uspešen nastop na zunaj.

Za pospeševanje te notranje konsolidacije sta poklicani predvsem dve sedaj v našem narodu obstoječi organizaciji: Sokolstvo in Orli. Zato bi bilo združenje teh dveh toplo pozdravljati, kajti povod za nado v boljše

pogled mišen in krotak, da se začudeno vprašam, kje naj je neki skrit ves oni ogenj plamenečega srca, ki bruhne včasih iz njegovega očesa ob najbrutalnejših prizorih te ali one igre.

Stopi par korakov naprej, pogleda po odru na desno in levo in ko se prepriča, da je vse v redu, se obrne k meni. Mejem so se bili igralci že razšli in ko sva ostala sama, ga skušam obstiti najprej seveda s par nerodnimi pokloni.

A on zaimahne z roko in pravi odkrito: »Pustiva to! Kaj sta pa pripovedovali tako interesantnega molim hudec? Gotovo o gledališču, kaj ne? Saj je igralen Talilin brati pravzapravi svet, okoli katerega se suče vse njegovo hrepenenje in življenje.«

»Ugatali ste, gospod ravnatelj! Nismo sicer govorili specijelno o gledališču kot celoti, ampak le o onem stebriču, ki naj pomaga tudi vzdrževati ponosno stavbo dramske umetnosti.«

»Aha, kritika... Ta je tudi važen faktor, ki ima, kakor je že v rokah, dober ali slab vpliv na razvoj vsake umetnosti. Ideal v kritiki bi bil stroga objektivnost.«

»Strinjam se popolnoma, kajti kritika je tudi umetnost in zato mora biti čista in neomadeževana. Skušaj bom...« Nasimelne se pomenljivo in reče mirno: »Nisem mislil tako! A pridiva na drugo. Kako vam je ugajal nocojšni prvi akt?«

»Dobro naštudiran, posebno če pomislimo na materijal, ki vam je na razpolago.«

»Storé, kar je v njih močeh in nekateri, vam pravim,

Belfvedere 18, Benedettich, S. Sebastiano 7, Zadnik, P. S. Giovanni 6, Brana, Beccherie 1, Cacovich, Ponte 3, Burba, A. Volta 2, Rizzian, P. Barriera 9, Rodella, Sv. Ivan 620, Castelliz, Giulia 67.

Prodaja kuriva.

Sladko ogfle, 10 kg na rdeče izkaznice, Cena 80 vin. kg. Prodaja 5. decembra.

Sv. Vid: 641—880 (41), Contorto 6, 881—1380 (41) Pabbri 3. — Staro mesto: 2341—2590 (28) Pozzacheria, 2591—2740 (28) Capitelli. — Novo mesto: 2181—2260 (31) Geppa 7, 1—120 (32) Geppa 7. — Nova mitnica: 1—590 (31) S. Zaccaria 3. — Stara mitnica: 4521—4720 (31) Acque 20, 4721—4920 (31) Toro 14, 4921—5020 (31) Scorzera 8, 5021—5220 (31) Media 8. — Sv. Jakob: 2181—2330 (22) Rigutti 11, 2331—2430 (22) Settefontane 16, 2431—2580 (22) Tesa 5. — Carbola Sp.: 1—80 (20) Concelleri 10, cena 82 v za 10 kg, 81—280 (20) Concordia 5. — Rosol: 221—370 (16) Settefontane 250, cena 82 vin. kg.

Koks, 10 kg na modre izkaznice.

Stara mitnica: 351—550 (57) Acque 20, cena K 270 za 10 kg.

Podružnica Glasbene Matice v Trstu

priredi

v soboto 7. dec. v veliki dvorani Nar. doma

glasbeni večer.

Začetek ob 7 1/2.

Cene navadne.

Sedeži so v predprodaji v veži Nar. doma.

Domače vesti.

Kajmo se — zrelil! Narod Hrvatov, Srbov in Slovencev mora v teh težkih dneh pokazati svojo zrelost! A pokaže jo, če ne bo kazal mladostnosti niti tam, kjer srca vztrepečajo radi naše bodočnosti. Sporna vprašanja med nami in drugimi se rešijo in izčisti na mirovni konferenci. Tam pa bodo imeli besedo tudi naši odposlanci ententa in Wilson, ki pride osebno na konferenco. Do tedaj je treba le, da naglašamo svoja prava, da ohranjamo mirno kri in da zaupamo svojim voditeljem v Narodnih svetih. Le s svojim odločnim mirom, z mirom moči, z uverjenostjo o upravičenosti naših narodnih aspiracij se pokažemo kot — zrel narod. V pomirjenosti nam bodi, da so lunaški srbski vojniki na naših tleh. Saj jih naš narod z navdušenjem pozdravlja. Tudi to dokazuje zrelost našega naroda, ker nam je jamstvo, da se nikdar več ne povrnejo tisti žalostni časi, ko smo se — zavedeni od peklenških naših skupnih sovražnikov — klali in sovražili med seboj in ko so se oni tretji radovali na taki naši nezrelosti. Hvalimo Boga, da je prišlo tako, da je naš narod toliko dozorel, da more sam vzeti v svojo roko svojo usodo!

Podružnica Z. J. Z. Trst I. ima odborovo sejo v svojih društvenih prostorih ulica Franca 5 danes, v četrtek, ob 6 in pol zvečer. Radi važnosti poročil iz Ljubljane, prosimo polnoštevilne udeležbe.

Letošnji koncertno sezono odprli naša podružnica Glasbene Matice v soboto, 7. decembra v veliki dvorani Nar. doma z glasbenim večerom, katerega spored obsega v prvi vrsti komorno glasbo. Pod vodstvom ravnatelja glasbene šole g. Topića, združili so se v komorni kvartet g. Topić (I. gosli), dr. Karlin (II. gosli), g. Princič (vielo) in g. Pertot (cello). Zaigrajo nam Schumannov in Haydnov kvartet in pa Dvořakove »Bagatele«. Nilhova strokovna izobrazba, navdušenje za to najlepšo umetnost in vztrajna vaja, vse to nam jamči izreden užitek in popoln uspeh. Poleg tega je na sporedu še petje in pa klavir. Vstopnice za ta večer so v predprodaji v veži Nar. doma in to ves dan. Cene navadne. Spored se dobi istotam brezplačno.

V soboto popoldne pride, kakor se sliši, Miklavž v otroški vrtec pri Sv. Jakobu. Mamice pridnih otrok naj se zglasijo par dni poprej v otroškem vrtcu, otroci pa bodo prišli v soboto popoldne ob 2.

Sentlakobska podružnica CMD ima noč ob 7 odborovo sejo v prostorih otroškega vrtca, Kiarbola Zg. 11.

»Vidite, gospod ravnatelj,« ga prestrežem, »to so križi in težave, ki se stavijo pri nas vsakteri umetnosti na pot. Kaj pa imate na programu za to sezono?«

»Hotel bi imeti na programu same umotvore, ki delujejo duha. Ali — denaria ni. Navezani smo na plačujoče občinstvo in zato ne more biti repertoar najboljši. Moj ideal je — ciklus izvirnih slovenskih dramatičnih del: tem bi sledili velikani, kakor so: Tolstoj, Ibsen, Strindberg, nekateri biseri slovanske literature, Shakespeara in Molière in končno Aischilos... A to bo pač ostalo neizpolnjeno hrepenenje! In tako imam za bodoče v mislih med drugim sledeče prozode: Turgenjevega »Tuli kruha«, G. Rovette »Nepoštenje«, Schönherrejevo »Zemljica«, Ibsenove »Strahove«, Lengyelov »Tajfuna«, Knoblauchov »Fauna«, Zolačevega »Ubljajca« itd. Na repertoarju bi morale biti predvsem še otroške igre in te sedaj iščem. Onih običajnih, pravilnih ni mogoče uprizoriti radi prevelikega ensambla, ki ga zahtevalo in radi kostumov, ki jih nimamo. Pomanjkanje kostumov je tudi krivo, da se še ni uprizorila dosedaj nobena narodna igra. A vseeno upam, da bo vsaj to še mogoče...«

V tem trenutku je zazvonil gledališki zvonec in poslovi se moral.

Ko sem že sedel spet na svojem mestu v parterju, sem se domislil, da bi bilo dobro obklicati ves ta razgovor in zato ga podajem tu v tej obliki rojakom v informacijo in razmišljanje...

Predavanje v Tartinijevem konservatoriju. Pred mnogostevilnim, odličnim občinstvom je predaval tržaški italijanski publicist Narciso Schmidchen o temi »Dante e l'arte divinatoria«. Podal je novo razlago nekaterih mest 20. speva »Pekla«. Govorec o študijah Dantejeve poezije, se je tudi s toplimi besedami spomnil našega slovenskega Dantejevega prevajalca dr. Josipa Debeveca. Predavatelju je bilo poslušalstvo zelo hvaležno na njegovem predavanju.

Javno predavanje, ki se je vršilo v nedeljo ob 5 v »Kons. društvu pri Sv. Jakobu« je bilo še bolj kot prvokrat posečeno. Predaval je član »Citálnice«, g. Ivan Omerza o zdravstvenem stanju v Jugoslaviji. Splošna žela Sentlakobčanov je, da se poljudna predavanja nadaljujejo najmanj vsakih 14 dni in odbor »Citálnice« naj blagovoli pridobiti za predavanja čim več predavateljev, da ni eden preveč obložen.

Spored glasbenega večera, ki ga priredi naša Glasbena Matica v soboto, 7. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma: I. R. Schumann: Kvartet za lok op. 41 št. 1: Andante espressivo, Allegro. Igrajo g. Topić, Karlin, Princič, Pertot. 2. O. Nedbal: Pravljica o žalosti in sreči, op. 16 št. 5 in 9: Tempo di menuetto, Andante — allo giocoso, igra na klavirju gđ. Z. Pegan. Orel: Slovaške pesmi: 1. Zabučale gore... 2. Knežnodska vas... 3. Pod našim okenčkom... poje gđ. S. Mezgec s spremljevanjem violine — g. Topić. 4. Dr. A. Dvořak: Bagatele op. 47 za 2 gosli, cello in klavir: 1. Allegretto Scherzando. 4. Kanon, andante con motto. 5. Poco allegro, igrajo g. Topić, Karlin, Pertot in gđ. Pegan. 5. A. Lajovic: Kaj bi le gledal, poje gđ. Mezgec. 6. I. Haydn: Kvartet za lok op. 74 št. 1, igrajo g. Topić, Karlin, Princič, Pertot. Med izvajanjem posameznih točk je vstop prepovedan. Začetek točno ob 7 in pol zvečer.

Mestna zastavilnica. Danes, v četrtek, dopoldne se bodo prodale na javni dražbi dragocenosti, zastavljene meseca julija leta 1918, na zastavne listke serije 143 in sicer od št. 45.001 do št. 46.400.

Darovi.

— Dramatičnemu društvu darujejo namesto venca na krsto pok. sorojaka Vidiča K 40' — v isti namen Ljudskemu odru K 20'. Denar v Trg. obrt. zadrugi.

Češko Budjevička Restavracija (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte). Slovenska postrežba in slov. jedilni listi.

MALI OGLASI

Učitelj v pokolu bi rad poučeval otroke ljuds. šole. E. 302.

Prodaja nov vozeček za otroke. Naslov pove inz. odd. Edin. št. 320.

Vdovec, 30 let star, s stalno službo, želi znanja z vdovo ali go-potično do 30 let. Pisemne ponudbe na inz. odd. pod »Ami 12«.

Parafiznikov zveček, pristno konzerv v vrečki po 5 kg, iz italijanske tovarne prodam po 20 K. Naslov pove inz. odd. Edin. št. 0-65.

Iščem čevlarskega pomočnika, dobil rano in plačo po dogovoru, Albert Renber, Prosek pri Trstu. 3004.

Tobak bosenski najfinjši po 1-0 kron kg. prodajam. Lavzato, vecchio 39. III. vr. 13. 3003.

Sienoraffi, slovensko in nem. šk. poučujem. Rojan ul. All. Quercie št. 24 hiša Rože Pavlan. 3008.

Šivilja išče dekle neko šiviljo lito večšo v šiviljanju, samo za pomagateljki množini v dobro založeno pri šiviljanju. Naslov pove na nem. skladišču ul. G. Donizetti 1, vogal ul. Stadion. P 48.

Likerji, razne vrstni in po zelo znižanih cenah se dobe veliko in v avvanju, samo za pomagateljki množini v dobro založeno pri šiviljanju. Naslov pove na nem. skladišču ul. G. Donizetti 1, vogal ul. Stadion. P 48.

Zlatarnica G. PINO v Trstu se nahaja na Korzu št. 15 (ob vsa zlatarnica G. Zecovitz & Figlio).

Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, verižic itd.

Zlato, srebro in dragulje kupuje po najvišjih cenah dob. označena urarna in zlatarna A. POVH v Trstu T g. Stare mitnice (Barriera vecchia 3).

Zobozdravnik dr. J. Čermák v Trstu, ul. delle Poste 12 (vogal ul. Poste).

Plombiranje, Umetni zobje.

Dr. Juro Jan, odvetnik v Trstu naznanja, da se je preselil v svojo pisarno ul. del Lavatolo 1 (zraven kavarne Commercio).

V veliki zalogi platnenih čevljev iz cevine v Trstu, ul. della Scalinata 2 se prodajajo platneni čevlji s podplat iz cevine z usnjatimi podplatnimi nabitki.

Prodajajo se gumičevi podplatniki, bota, trna in rumena vrzica Specialiteta: mazilo za čevlje.

Se po lija tudi na deželo. Trst — ulica Scalinata št. 2 — Trst SABINO OSMO.

Novo hruševo sladko vino

po K 1.50 liter in

stari jabolčnik

po K 1.10 liter

se prodaja za dom ul. Donizetti 3.

Izhorno belo istrsko vino

se dobi v vsaki množini pri RUDOLFO

MALALANU na Opčinah št. 386.

Umetni zobje z in brez čeljusti, zl. te — krone in obročki —

VILJEM TUSCHER, konc. zobotehnik

Trst, ulica Caserma št. 13, II.

— Ordinira od 9 predpoldne do 6 zvečer. —

Novo pogrebno podjetje — Trst

Corso 47 (pri Trgu Piazza della Legna) Tel. 1402

Preskrbuje vsakovrstne pogrebe, prevoz mrličev na vse kraje države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krst iz kovine in vsako vrste lesa v raznih oblikah, vencev, sveč itd. po merilih cenah. Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa 31. — Brzjavni: Novo pogrebno podjetje — Trst.

JADRANSKA BANKA

— TRST —

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9.

Podružnice: Dunaj, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opotija, Sple, Šibenik, Zadar. Ekspozitura: Kranj.

Obavlja vse v bančno stroko spada dajoče posle.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun

in v lirah in kronah

po najkulantnejših pogojih.

— Uradne ure blagajne od 9 do 14. —

Skladišče ul. Stadion 16

(Im prej se odpre

velika zaloga likerjev)

v botilkah po 1/4 l in več.

Bogata izbira dezertnega in pe-nečega vina, šampanjca, asti itd.

Najzmernejše cene.

V kratkem dobimo vino »Chianti« v velikih steklenicah.

Skladišče ul. Stadion 16

Josip Struckel

Trst, vogal Karla Teresa-S. Caterina.

Novi dohod, velika izbira volnenega blaga za moške in ženske. — Blago za suknje, žamet, barhent, svile in ve lika izbira

KOŽUHOVIN

ter raznih predmetov za okras oblek. Vse po znižanih konkurenčnih cenah.

Prodaja na drobno.